

DEN KATOLSKE KIRKE I GRØNLAND

STATUS OG MÅLSÆTNING

Af *Finn Lynge* O.M.I.

Da Grønland i 1953 blev en ligeberettiget del af det danske rige, var en af konsekvenserne, at Folkekirkens eneret på kirkeligt arbejde ophørte. Fra nu af måtte man foruden den store sociale og industrielle omvæltning også imødesee, at trossamfund, hvis liv og lære afveg mere eller mindre fra den i Grønland hævdevundne lutherske form for kristendom, i fremtiden ville kunne gøre sig gældende og øve deres indflydelse i grønlandsk åndsliv og kultur.

Denne side af den grundlovshjemlede ligestilling blev fra forskelligt hold – og forståeligt nok i mest udtalt grad fra folkekirkens side – imødeset med blandede følelser. Overgangen fra et beskyttet kolonistyre til et moderne industrisamfund kunne være hård nok – hvorfor yderligere berøve grønlænderne det eneste faste ståsted i tilværelsen, som deres kirke jo efterhånden var blevet! Det er på denne baggrund, at man ikke sjældent har kunnet høre, at andre trossamfund burde have „økumenisk takt“¹ nok til af sig selv at holde sig borte fra Grønland.

Imidlertid har jo alligevel såvel den katolske kirke som forskellige sekter indfundet sig, efterhånden som årene er gået. Om så også den frygtede virkning har indfundet sig – en voksende rådvildhed i livets fundamentale forhold – det er imidlertid et spørgsmål. I de større byer er kirkegangen ganske vist notorisk nedadgående, men det falder mere naturligt at sætte dette fænomen i forbindelse med hvad man i Danmark og det øvrige Vesteuropa kalder sækulariseringsprocessen² i industrialiserede samfund. I bred almindelighed kan der ikke herske nogen tvivl om, at den grønlandske befolkning fortsat føler sig dybt knyttet til den kirke, som i sin tid bragte kristentroen til landet og vævede den ind i folkets sprog og kultur, og som fortsat følger grønlænderen fra vugge til grav. Grønlænderne er af naturen et konservativt folkefærd; fædrenes traditioner tillægges stor værdi, og tilstedeværelsen af ikke-lutherske trossamfund synes ikke at have forandret noget herved.

¹ Ved den økumeniske bevægelse forstås de verdensomspændende fælleskirkelige bestræbelser, der har gjort sig gældende siden mellemkrigsårene.

² Den gradvise unddragelse af samfundslivets forskellige områder fra kirkens indflydelsessfære.

I alt fald ikke endnu. – I alle former for åndsliv gælder det jo, at tiden er en vigtig dimension. Det gælder også her. Og det kan ikke på forhånd udelukkes, at frikirker og andre trossamfund i årene og generationerne fremover vil gøre deres indflydelse føleligt gældende – som f. eks., for at tage noget analogt, tilfældet har været med Plymouth-brødrene på Færøerne.

Det må i denne forbindelse dog også siges, at det er nærliggende at tro, at uanset om andre trossamfund vil gøre deres indflydelse gældende eller ej, vil Folkekirken i tiden fremover miste i det mindste noget af sin nuværende indflydelse i Grønland. Dette er en følge af den kulturelle „normalisering“, hvor den religiøse indifferentisme, der er så velkendt i Danmark, også her vil gøre sig gældende i tilslutning til sækulariseringsprocessen.

Når alt kommer til alt, og sol og vind i øvrigt er blevet delt lige i spørgsmålet om Folkekirken mindskede indflydelse i tiden fremover, bliver der imidlertid ét problematisk spørgsmål tilbage, som må optage alle, der har en interesse i grønlændernes åndelige og kulturelle velfærd. Dette spørgsmål kunne formuleres således: vil ikke tilstedeværelsen af trossamfund, der i mere eller mindre væsentlig grad adskiller sig fra Folkekirken, være medvirkende til, at denne mister sin indflydelse, og således bidrage til den indifferentisme, som alle parter er interesserede i at holde ude? Hvad værre er, vil der ikke skabes strid og splid og splittelse? Vil alle disse fromme mennesker, der hver for sig prædiker kærlighed og fordragelighed, ikke i virkeligheden gøre hinanden og samfundet en bjørnetjeneste ved deres „konfessionelle egoisme“? Hvorfor kan de ikke lade hinanden være i fred?

Disse spørgsmål er ikke lette at besvare. Trossamfundenes fredelige eller ufredelige sameksistens rummer store problemer, som har beskæftiget kristne, både jævne mennesker og store tænkere, gennem mange århundreder. Man står her overfor en virkelig og dybtgående vanskelighed, som ikke lader sig løse med en letkøbt opfordring til „at lade være med at være snæversynet“. – Hvorledes man fra den katolske kirkes side griber dette vanskelige problem an, vil forhåbentlig i nogen grad fremgå efter gennemlæsning af de følgende sider.

Denne artikel har ikke egentligt teologisk sigte, og vi skal derfor her afholde os fra en bredere fremstilling af, hvad man passende kunne kalde det økumeniske problem. Talen er om forholdene i Grønland, og undertegnede kan kun udtale sig om problemstillingen, som den tager sig ud fra katolsk hold. – Men først kunne det være på sin plads at sige et par ord om, hvorledes de katolske præster i Grønland har været beskæftiget til dags dato.

Den katolske kirke genoptog sit arbejde i Grønland i nyere tid i 1960, da pastor Michael Wolfe tilhørende oblatfædrenes orden, slog sig ned i et Janesway-telt i Godthåb. Pastor Wolfe boede alene i Godthåb indtil 1961 da pastor Tim Killeen

Oblatfædrenes kapel og bopæl kaldet „klostret“ i Godthåb.

ankom fra København. Året efter slog pastor Killeen sig ned i Itivdlek i Holsteinsborg distrikt, hvor han opholdt sig til 1964; derefter flyttede han sit telt til K'utdligssat hvor han i et par år betjente den lokale katolske menighed. I 1963 kom der yderligere en præst til Godthåb, pastor Alex Kons. I Godthåb var der i mellemtiden blevet bygget et hus til de katolske præster til afløsning af Janesway-teltet. Huset, der i folkemunde hedder „klostret“, rummer tillige et kapel, hvor der læses messe for den lille katolske menighed på stedet. – I 1965 ankom endelig undertegnede til Godthåb, efter at pastor Wolfe var taget tilbage til København.

Den kirkelige side af præsternes virke i Grønland har hidtil i alt væsentligt bestået i at betjene de få katolikker, der bor spredt langs kysten (som disse linier skrives, er der ca. 50 katolikker i Grønland). Dette har været – og er fremdeles – en krævende opgave; afstandene i dette verdens største sogn gør, at den tid og de penge, der bruges på en sognerunde, ikke står i noget rimeligt forhold til den kirkelige betjening, katolikkerne får ud af det. Den sakramentale side af gudstjenestelivet betyder meget for katolikker, og kun at få adgang til messen og de øvrige sakramenter ved én eller to lejligheder om året giver uvægerligt menighedsmedlemmerne en fornemmelse af at være ladt i stikken.

Det er på baggrund af dette problem, at præsterne nu forbereder anskaffelsen af en flyvemaskine. Skal hele Grønland betragtes som ét sogn, og skal sognemedlemmeme have en rimelig betjening, kan det ikke klares med en motorbåd.

Flyvemaskinen, det drejer sig om, er en lille, sejldugsbetrukket, to-sæders Piper Super Cub, som alt efter behov kan udstyres med hjul, ski eller pontoner. Foruden alt det tidsbesparende har denne flyvemaskinetype den fordel, at den er langt billigere end en motorbåd. Fabriksny med udskifteligt understel og radiogrej kommer anskaffelsesprisen til at ligge omkring de 90.000 kr. – hvor en god motorbåd, når alt iberegnes, let kommer op på mer end det dobbelte.

Mens disse linier skrives (efteråret 1965), opholder pastor Killeen sig på en flyvemekanikerskole i USA. Flyvercertifikat tog han i Skovlunde, allerede inden han kom til Grønland. – Den flyvende betjening af katolikkerne i Grønland påregnes begyndt efteråret 1966.

Som nævnt har den kirkelige side af præsternes arbejde hidtil i alt væsentligt bestået i betjeningen af de katolikker, som bor spredt langs kysten.³ Spørgsmålet melder sig imidlertid naturligt, om ikke også den katolske kirke „har hensigter“ overfor den egentlige grønlandske befolkning.

For bedre at kunne besvare dette spørgsmål, vil det være nyttigt at påpege et forhold, som må have interesse i denne forbindelse. Det er en kendt sag, at man ofte hører den katolske kirke karakteriseret som eksklusiv og aggressiv, endog til tider som hovmodig, fordi den hidtil har afholdt sig fra medlemskab i Kirkernes Verdensråd og i det hele taget har en afvigende indstilling i økumeniske spørgsmål. Dertil kommer, at man er vant til spændte forhold katolikker og protestanter imellem på missionsmarkerne verden over. Da så de første katolske præster kom til Grønland, var der mange, der spurgte sig selv, om man nu skulle til at overvære den usmagelige kamp om menneskesjæle, som man hidtil havde været forskånet for i kraft af Folkekirkens eneret.

I de 5 år, den katolske kirke har været repræsenteret i Grønland, har noget sådant imidlertid ikke fundet sted. Den tid, præsterne har haft tilovers fra betjeningen af de stedlige katolikker, har de brugt til efter evne at sætte sig ind i landets sprog, historie og kultur. De har omhyggeligt undgået enhver form for proselytmageri og har kun ved én lejlighed indladt sig i en offentlig polemik, som de blev draget ind i på en måde, der ikke gav dem noget valg.⁴

Denne forholdsvis ubemærkede tilstedeværelse så forskellig fra den bombastiske „katolske invasion“, som advarende røster spåede om for år tilbage, er til tider blevet tolket som en taktisk manøvre, hvorved den katolske kirke i al stilhed prøver at

³ I Godthåb i efteråret 1964 holdt pastor Wolfe dog en studiekreds, hvortil der var adgang for alle.

⁴ Se „atuarfit ilagĩtdlo“, 10. årg. nr. 2 og 7 samt 11. årg. nr. 4, 5, 6 og 7-8.

sikre sig et solidt fodfæste i den grønlandske befolkning inden den „slår til“ (hvad der så menes hermed).

For bedre at forstå hvorfor denne opfattelse ikke er korrekt, kan det være nyttigt her at skelne mellem kirkens opgave henholdsvis i hedningemissionerne og i lande, der allerede på den ene eller den anden måde er blevet kristnede.

Blandt ikke-kristne er kirkens opgave klar. Der er den missionerende i egentligste forstand, i henhold til Kristi befaling til apostlene i slutningen af Mattæusevangeliet. Her gælder det om at plante kirken i ny jord. Dette kræver en stor arbejdsindsats, hvor alle de traditionelle missionsmidler tages i brug: oprettelse af skoler og hospitaler, systematisk arbejde på at skabe så store kontaktflader med den hedenske befolkning som muligt, hvortil så kommer den almindelige forkyndelse – altsammen forholdsregler, der tager sigte på at gøre befolkningen modtagelig for evangeliet og gøre dem i stand til at tage imod dåben og de øvrige sakramenter på frugtbar vis.

I kristne lande er kirkens opgave en anden. Her gælder det om at bevare, styrke og videreudvikle de kristne værdier. Også her vil kirken altid i en vis forstand være missionerende, dels fordi der altid vil være mennesker, som aldrig rigtig har hørt Guds ord, og dels fordi arbejdet med at skabe en kristen kultur altid vil være ufærdigt. Men missionsaspektet ved denne form for kirkelig aktivitet adskiller sig alligevel så meget fra arbejdet i hedningemissionerne, at det ikke falder én ind at omtale præsterne i de kristne lande som „missionærer“.

En uklar situation opstår, når præster fra ét trossamfund arbejder i lande, der er blevet kristnede af et andet trossamfund. Sådanne præster bliver til tider kaldt missionærer, til tider ikke. Dette afhænger vel også af, i hvor høj grad de pågældende præster søger at hverve sig tilhængere blandt de folk, der allerede er blevet kristnede fra anden side, samt af hvilke metoder de anvender. Således hører man om de „protestantiske missionærer“ i det katolske Sydamerika, hvorimod man sjældent eller aldrig hører benævnelsen „missionær“ anvendt på en katolsk præst i det lutherske Skandinavien.

I lighed med situationen i de skandinaviske lande, på Færøerne og på Island vil de katolske præster i Grønland nødtigt kaldes missionærer. Denne benævnelse kan ikke undgå at virke stødende. Folk spørger uvilkårligt: er vi da hedninger? – Og at grønlænderne ikke er hedninger i den katolske kirkes øjne behøver vel næppe udtrykkes. Grønland er et kristent land.

Og her kommer vi da så omsider til svaret på spørgsmålet om, hvorvidt den katolske kirke i Grønland i årene fremover har til hensigt at arbejde på andet og mere end betjeningen af den allerede eksisterende minimale katolske menighed. Svaret er: ja, det har den. Den har til hensigt at tage den samme opgave op, som den står overfor i de øvrige nordiske lande.

Den katolske kirkes opgave overfor den ikke-katolske befolkning i Norden – som alle andre steder i verden – har to sider: den rent religiøse og den mere samfundsmæssige opgave. Den rent religiøse opgave består i at gøre kirkens lære kendt og dens gudstjenesteliv tilgængeligt i så vid udstrækning som muligt. Dens opgave i samfundet består i at yde sin indsats i skolevæsen, sundhedsvæsen, socialt arbejde osv. osv., alt efter de lokale behov. Disse to sider af kirkens opgave hører til en vis grad sammen – men også kun til en vis grad. De hører sammen, for så vidt som kirkens samfundsindsats henter sin inspiration fra rent religiøse kilder, men de hører ikke sammen i den forstand, at samfundsindsatsen kun anses for berettiget, for så vidt som den fører folk til medlemskab i den katolske kirke. Bestræbelserne på at afhjælpe samfundets skavanker har værdi i sig selv, er et mål i sig selv. Erfaringen viser, at det er ganske minimalt, hvad der kommer af konvertitter fra katolske skoler – for ikke at tale om andre, mere socialt betonedede katolske institutioner. Dette afholder ikke kirken fra fortsat at ofre en stor arbejdsindsats og store pengesummer på disse formål, ikke i håb om fremtidige „bedre resultater“ hvad konvertitstatistikker angår, men fordi en indsats af denne art er et mål i sig selv.

I Grønland har den katolske kirke da det samme dobbelte formål som i det øvrige Norden: at gøre kirkens liv og lære kendt og tilgængelig, og efter beskeden evne⁵ at yde en konstruktiv indsats i samfundet.

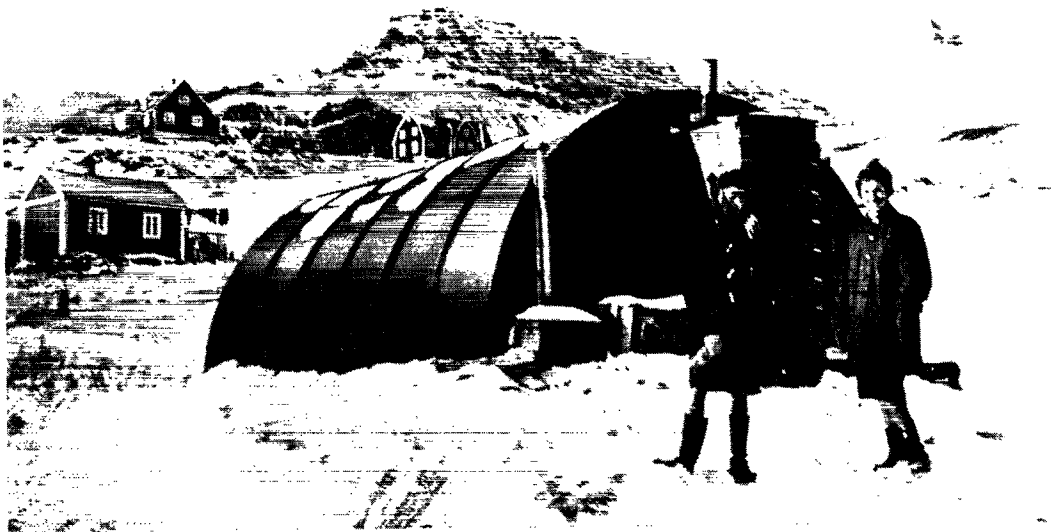
Den sidstnævnte side af sagen vil formodentlig ikke støde på nogen større modstand. Enhver ved, at der på det nuværende stadium af Grønlands sociale udvikling er behov for alle de konstruktive kræfter, der tilbyder sig.

Derimod kan man med nogen rimelighed antage, at den første del af den katolske kirkes målsætning, det rent kirkelige arbejde, vil volde nogle problemer. Det er i denne forbindelse, man hører sagt, at „katolikkerne burde lade grønlænderne være i fred“, at det er her, katolikkerne viser deres mangel på økumenisk sindelag.

Det er her på sin plads at sige et par ord om den katolske kirkes særstilling i det økumeniske spørgsmål.

Den økumeniske bevægelse har fra sin første spæde begyndelse for et lille halvt hundred år siden til sin nuværende verdensomspændende og stadigt mere indflydelsesrige position bestandigt kredset om nødvendigheden af at skabe en atmosfære af forståelse og gensidig tillid de forskellige kirkesamfund imellem. De største og mest lammende vanskeligheder trossamfundene imellem skyldes ikke reelle læreforskelle, men fordomme og mangel på vilje til at tale sammen om tingene – eller, for at udtrykke det i den klassiske kristne terminologi: mangel på kærlighed. Den økumeniske bevægelse har da således altid set det som sin største og fornemste opgave simpelt hen at skabe god vilje de forskellige kristne imellem, vilje til gensidig forståelse.

⁵ Den katolske kirke i Danmark repræsenterer mindre end 1 % af befolkningstallet.

*Janesway-teltet, her placeret i K'utdligssat,
men tidligere benyttet i Godthåb og i Itivdlek ved Holsteinsborg.*

Jævnside med disse bestræbelser, som må bydes velkommen med dyb glæde af alle fornuftige kristne, er der imidlertid også – i visse økumenisk påvirkede kredse indenfor protestantismen – opstået, hvad man må karakterisere som en misforståelse af, hvad det økumeniske indebærer af praktiske konsekvenser for det egentlige kirkelige arbejde. Således bliver det ofte hævdet, at det uvægerligt hører med til et ægte økumenisk sindelag, at alle parter én gang for alle lader alle eksklusive og absolutte læremæssige krav falde, og at man indleder en økumenisk æra af fredelig sameksistens på grundlag af en underforstået relativisme og subjektivisme af populærteologisk art („alle veje fører til himlen“ – „alle kirker er lige gode i Vor Herres øjne“ – „dogmatisk kirkelære fører altid til intolerance og fanatisme“ osv. osv.).

Når man tager anglikanernes „branch-theory“⁶ og protestanternes store læremæssige spredning i betragtning, er det umiddelbart forståeligt, at en sådan opfattelse er opstået. Imidlertid må det ikke overses, at man her med lukkede øjne springer over en hindring, som det netop er den økumeniske teologis opgave at se i øjnene

⁶ Ifølge denne er den romersk-katolske, den orthodoxe, den anglikanske og de protestantiske kirkesamfund skud på een og samme stamme og derfor, kirkeligt set, principielt ligeberettigede.

og analysere. Heller ikke den orthodoxe kirke, der til forskel fra den romersk-katolske kirke er medlem af Kirkernes Verdensråd, går med til en relativisme af denne art. Spørgsmålet om det sande indhold af Kristi budskab er det mest centrale af alle økumeniske anliggender, og det har man ikke lov til at feje af bordet med et „vi er alle jyder for Vorherre“. Til et ægte økumenisk sindelag hører ikke blot kærlighed, men tillige ærlighed.

Det er på dette punkt, at den katolske kirke mest utvetydigt udskiller sig fra en økumenik, der hælder til relativisme eller agnosticisme. Det er en misforståelse, at mission, selv i bredeste og bedste forstand, er uforenelig med økumenik, eller endog er omvendt proportional hermed. Og det er en misforståelse, som ikke kan undgå at skade den økumeniske sag, for herved forfladiges denne og gøres til et spørgsmål om blot og bar menneskelig sameksistens. Den virkelige økumeniske problemstilling går dybere end som så, berører det pinefulde, men uundgåelige spørgsmål om sandheden . . .

På baggrund heraf må det forstås – og om ikke forstås, så i alt fald akcepteres – at den katolske kirke ikke anser det for økumenisk at forkynde sit budskab, og gøre det for alle mennesker til alle tider. – Ganske vist gælder det, at i modsætning til tidligere tiders kontroversteologi og lidet respektfulde kirkelige propaganda er man nu indenfor den katolske kirke, som indenfor alle andre trossamfund, begyndt for alvor i praksis at respektere anderledes troende, at forstå at man altid har noget at lære af modparten, at ingen kristne er tjent ved en negativ og hadsk polemik; men derfra og til at sløjfe troens indre dynamik er der et stort spring. Det spring har den katolske kirke ikke taget og vil den ikke tage. Det økumeniske sindelag betyder ikke, at man sidder sin samvittighed overhørig.

I Grønland bliver konsekvensen da, at den katolske kirke foruden at betjene de fåtallige katolikker i årene fremover også vil bestræbe sig på at gøre sig tilgængelig for den grønlandske befolkning. Hvorledes dette skal ske, derom foreligger der på indeværende tidspunkt ingen konkrete planer. Naturligvis er det nødvendigt for de katolske præster at lære sproget, og naturligvis er det nødvendigt i henhold til Vatikanerkonciliets bestemmelser at skabe en gudstjenesteform med lokalt præg. Hvad der herudover vil blive gjort, ligger foreløbig hen i det uvisse; forholdene i Grønland, alene de geografiske, adskiller sig i den grad fra det øvrige Danmark, at ingen af den katolske kirkes tilvante arbejdsformer i den sydlige del af riget synes at være praktisk anvendelige her.

Een ting står imidlertid fast i den forbindelse: Grønland er ikke nogen missionsmark. Grønland er et kristent land, i lighed med de øvrige nordiske lande. Ved grundlovsændringen af 1953 blev Grønland ligeberettiget, ikke blot politisk, men også kirkeligt. At ønske, at Grønland var forblevet lukket for ikke-lutherske kirkesamfund,

er i virkeligheden at give udtryk for den protektionisme, som den grønlandske befolkning udtrykkeligt ønsker skal forsvinde hurtigst muligt. Grønlænderne ønsker at blive en del af den store verden, på godt og ondt. Den religiøse splittelse i verden udenfor Grønland er afgjort et onde, men er det så helt sikkert, at alt, hvad de ikke-lutherske kirkesamfund kan bringe til landet, i lige så høj grad er af det onde? .

Alt i alt kan det måske også siges, at frygten for ufred og splittelse i Grønland som følge af den katolske kirkes tilstedeværelse er ret overdreven. Der er ikke megen grund til at tro, at tingene vil arte sig anderledes end forholdene i de øvrige nordiske lande, hvor den katolske kirke allerede har arbejdet i mange år uden benyttelse af kætterbål eller samfundsnedbrydende propaganda. De tider er forbi – eller burde være forbi – hvor man tror, man kan gøre sin kirke en tjeneste ved at benytte enhver lejlighed til at kaste sig ud i bidende polemikker, og hvor man gør sit yderste for at drage så mange veksler som muligt på modpartens dårlige sider. At man ikke gør hverken sig selv eller andre nogen tjeneste herved, burde være klart for enhver. Religionskrigenes tid er forbi. Det er en ny vind, der blæser over kristenheden nu, med Kirkernes Verdensråd og det 2. Vatikanerkoncil. Det er en ny tid, vi lever i, hvor det bør være muligt for alle parter at leve i gensidig respekt og i fred med hinanden. Vort tids opgave er det at lære ikke at lade hverken overbevisningernes ærlighed eller den kristne kærlighed gå ud over hinanden.

Derfor er det, at det mest dækkende udtryk for den katolske kirkes målsætning i Grønland er: at gøre sit liv og sin lære tilgængelig for den grønlandske befolkning – netop *tilgængelig* – dette forstået i modsætning til propaganda og proselytmageri. Den katolske kirke er sig bevidst, at fundamentale og livsvigtige dele af dens eget budskab allerede i århundreder er blevet forkyndt af den lutherske kirke og allerede med taknemlighed er blevet modtaget af den grønlandske befolkning. Således står den med stor respekt for Folkekirkens indsats og ønsker ikke at ødelægge noget af den kristne kulturarv, som her er blevet skabt. Men samtidig føler den sig tillige forpligtet til at forkynde *fylden* af det liv og den lære, som den har fået pålæg om at stå inde for blandt alle folkeslag og til alle tider. – Dette er en samvittighedssag og kan således forventes at blive respekteret; blot må det så håbes, at denne essentielt positive målsætning ikke på grund af århundreders gensidige fordomme og mistro må blive opfattet som nedbrydende og fjendsk.

Grønland står ikke i nogen enestående situation. Hvad der er ved at ske i det grønlandske åndsliv er en proces, der – sommetider med andre fortegn – gør sig lige så føleligt gældende mange andre steder i verden. Man tænkte ikke blot på de mange flygtninge fra f. eks Polen og Ungarn, der har bragt deres tro med sig til de skandinaviske lande, men tillige på protestantismens stadigt mere vellykkede bestræbelser på at komme til sin ret i Spanien og Sydamerika, eller endog på den stigende interesse

for østlige religioner i Europa og Nordamerika. Alt dette er strømpile henimod en tid, der religiøst set vil være præget af en stigende pluralisme. De kirkeligt homogene nationers tid vil snart være forbi.

Grønlands kirkelige situation må placeres i den verdensomspændende sammenhæng, af hvilken landets befolkning selv har ønsket at blive en del. Blot må det så håbes, at man heroppe ikke kommer til at stå som en modstræbende bagtrop, der kun med ængstelse og mistro giver slip på en fortid, som alligevel aldrig vender tilbage.

Der er andre steder i verden, hvor en forandret kirkelig situation ses imøde med sindsro og tro på de økumeniske muligheder, som alene ligger gemt i, hvad der i øjeblikket tager sig ud som religiøs pluralisme. — Symptomatisk er f. eks. den konference, som afholdtes i Peru i juli 1965 med det formål at skabe retningslinierne for et råd, der skulle repræsentere alle de lutherske kirker i Latinamerika; disse tæller mindre end 1 % af befolkningstallet i den pågældende verdensdel og står på indeværende stadium af deres udvikling overfor et føleligt behov for centralisering og koordination. Den katolske ærkebiskop af Lima sendte sin personlige repræsentant til konferencens åbningsmøde, og her udtalte denne bl. a. flg. på den katolske kirkes vegne:

„Vi er i vor tid trådt ind i en ny etape, hvad vort gensidige forhold angår. Nu drejer det sig ikke længere om at se på modpartens trossamfund eller kirke som en rivaliserende institution eller måske endog fjende . . . Vi er alle klar over, at der findes yderst divergerende opfattelser, f. eks. i spørgsmålet om kirkens væsen. Men (i den økumeniske bevægelse) viser Herren os den vej, vi må følge. Vi har det håb, at hvis vi trofast følger denne vej, så vil Herren også en dag hele det brud, der er opstået hans disciple imellem og føre os til den enhed, som han har beredt for os.“⁷

Denne udtalelse, som er fremkommen under omstændigheder, der må betegnes som diamentralt modsat forholdene i Grønland, kan stå som motto for kirkens arbejde også her. Friheden til at følge sin overbevisning, om så også denne måtte placere een i et kirkeligt mindretal — den frihed, som fra begyndelsen har været et af protestantismens centrale anliggender, og hvis ukrænkelighed er blevet højtideligt sanktioneret på det nyligt afsluttede Vatikanerkoncil — den frihed er nu bleven en praktisk mulighed også i Grønland. Så må konsekvenserne heraf også imødeses på konstruktiv vis.

⁷ „Informations Catholiques Internationales“, No. 247, p. 16.